

Uredništvo - uprava: Ljubljana, Kopitarjeva 6. Telefon 4001-4004

Mesečna naročnina 18 hr, za inozemstvo 31.50 lit.

Cek. rač. Ljubljana 10.450 za naročnino in 10.549 za inserate

SLOVENE

SEPTEMBER 1943

26

NEDELJA

Deutscher Angriff am Azowmeere

Erfolglose Angriffe der Bolschewisten am Kuban, am mittleren Dnjeper und südlich des Ladogasees - Lebhaftes Kampftätigkeit an der süditalienischen Front

Aus dem Führer-Hauptquartier, 27. Sept. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt: Am Kubanbrückenkopf setzen die Bolschewisten ihre starken Angriffe den ganzen Tag über ohne Erfolg fort.

An der Nordküste des Azowmeeres führte ein eigener Angriff zum Erfolg. Gefangene und Beute wurden eingebracht.

Am mittleren Dnjeper griff der Feind an zahlreichen Stellen die Brückenköpfe östlich des Flusses vergeblich an. Eine grössere Anzahl von Panzern wurde dabei vernichtet.

Nördlich Czernikow zerschlugen deutsche Panzerkräfte kleinere feindliche Gruppen.

Im mittleren Frontabschnitt fanden westlich des Bahnhofsunkpunktes Umea und südlich Smolensk heftige Abwehrkämpfe statt, die noch andauern.

Die Städte Roslawij und Smolensk wurden nach vollständiger Zerstörung und Vernichtung aller kriegswichtigen Anlagen, vom Gegner völlig angehängelt geräumt.

Südlich des Ladogasees erreichte ein

Angriff deutscher Jägerdivisionen das befohlene Angriffsziel. Mit Panzern unterstützte Gegenangriffe der Sowjets scheiterten.

Im hohen Norden schlugen deutsche Truppen im Kandalakscha-Abschnitt und an der Murmanfront mehrere Vorstöße des Gegners unter Verlusten für ihn ab.

An der süditalienischen Front herrschte auch gestern lebhaftes Kampftätigkeit. Der Angriff britischer Truppen im Abschnitt Salerno wurde nach harten Kämpfen abgewiesen.

Sturzkampfflugzeuge versenkten im Mittelmeerraum einen grossen feindlichen Transporter und trafen zwei Frachtschiffe vernichtend.

In der vergangenen Nacht warfen einzelne feindliche Störflugzeuge wirkungslos einzelne Bomben auf nordwestdeutsches Gebiet.

Deutsche Luftverteidigungskräfte brachten zehn feindliche Flugzeuge über den besetzten Transportern und ein grosses deutsches Aufklärungsflugzeug über dem Reichsgebiet zum Absturz.

RIUSCITI COMBATTIMENTI DIFENSIVI AL FRONTE ORIENTALE

Attacchi del nemico sul Nipron centrale, sul fronte del Murman e nel settore di Kandalaksch respinti con gravi perdite per i sovietici

Dal Quartiere generale del Führer, 25 settembre. Il Comando Supremo tedesco comunica:

Sulla testa di ponte del Kuban i bolscevichi continuavano tutto il giorno i loro accaniti attacchi senza successo.

Sulla costa settentrionale del Mare di Azov un nostro attacco finì con successo. Furono catturati prigionieri e fatto bottino. Sul Nipron centrale il nemico attaccò inutilmente in parecchi punti teste di ponte ad est del fiume. Parecchi carri armati venivano distrutti.

A nord di Cerkasi le forze corazzate tedesche infrangevano piccoli gruppi nemici.

Nel settore centrale del fronte ad ovest del nodo ferroviario di Umea e a sud di Smolensk ebbero luogo accaniti combattimenti difensivi, tuttora in corso.

Le città di Roslawij e di Smolensk sono state sgombrare dopo il completo annientamento e la distruzione di tutti gli impianti bellici importanti senza alcun ostacolo da parte del nemico.

A sud del Ladoga l'attacco delle divisioni dei cacciatori tedeschi raggruppate la meta prefissa. I contrattacchi dei sovietici, appoggiati da forze corazzate, fallivano.

All'estremo settentrionale, nel settore di Kandalakscha e sul fronte del Murman, le truppe tedesche respingevano parecchi attacchi con perdite per il nemico.

Anche ieri vivaci operazioni belliche sul fronte dell'Italia meridionale. Dopo accaniti combattimenti l'attacco delle truppe britanniche nel settore di Salerno veniva respinto.

Aerei in picchiata affondavano nel Mediterraneo un grande vapore di trasporto nemico e annientavano due navi mercantili.

La notte scorsa singoli apparecchi di disturbo nemici gettavano senza risultato bombe sul territorio nord-ovest del Reich. La difesa controaerea tedesca abbatté due aerei nemici sul territorio occupati d'occidente e un grande aeroplano espiatore britannico sul territorio del Reich.

Predaja italijanskih vojnih ladij

Sredozemsko bojišče, september. DNB Vojni poročevalci H. G. Rexroth piše: V večernih urah 7. septembra je zapustila italijanska torpedovka pristanišče. Dobila je povelje, da mora spremljati 2 parnika skozi Egejsko morje. — Majhna spremljiva je kmalu priplula na odprto morje. Na bojni ladji je bilo kmalu vse tiho. Na krovu so se na obeh straneh posedli nemški vojaki. Tudi bradat obraz dopustnikov in bolnikov so bili med njimi. Italijanski vojaki so sedeli nepremično pri topovih. Komandant se je mirno sprehajal po mostiču. Za njim sta bila dva mlada častnika in gledala proti oddaljujočim se otokom. To je bila zadnja vojnja italijanske torpedovke pod njeno zeleno-belo-rdečo zastavo. Nebo je bilo brezoblačno in nad bližajočim se pristaniščem se je blestelo jasno sonce. V jutranjih urah se je bliskovito razširilo poročilo o izdajalskem povelju maršala Badoglija. Okrog pristanišča, kjer je bilo nekaj italijanskih rušilcev, torpedovk in hitrih čolnov, so se zbirali Grki. Polni pričakovanja so gledali na ladjo, na kateri ni bilo tudi najmanjšega nemira. Radovedno so opazovali obraze italijanskih pomorščakov, ki so prihajali na te ladje ali pa odhajali z njih. Pred nemškim pomorskim poveljstvom so čakale skupine mornarjev, častniki pa so se počasi sprehajali in pogovarjali. Tu in tam je prispel kak sen in zginit za temi ali onimi vrati. Straže so se razpršile in v senci na stopnicah so se sedele majhne skupine z ročnimi bombami, puškami in čeladami.

Tako so polagoma minevale dopoldanske ure. Rečeno je bilo, da bo predaja ladij opoldne. Sonce se je blestelo v mirnih valovih. Duh po sodih goriva in soli se je mešal z duhom petroleja. Na krovih italijanskih bojnih ladij so se

pojavalji mornarji v belih jopičih in modrih hlačah s čepicami, povezanjenimi na čelo. Zastave so mirno plapolale v dopoldanskem vetru. Naenkrat je kakor val skozi mornarje in častnike. Mornarji so dvignili kovčke in svoje stvari na ramena. Ura je bila ena. Tedaj se je približal nemški pomorski poveljnik v rjavni uniformi italijanski torpedovki. — Italijanski mornarji so se zganili, se vsi dvignili, sneli čepice in se priklonili. — Bila je takšna tišina, da si lahko slišal brnenje motorjev. Poveljnik torpedovke je pozdravil, medtem ko je eden njegovih vojakov snel zastavo. Istočasno so bile spuščene tudi zastave drugih ladij. Nemški poveljnik je pozdravil italijanskega komandanta. Obotavlja je stopil na celino. Gledal je obliči nemških častnikov, ki so vsi obrnili svoje poglede vanj. V zagorelem obličju Italijana se ni nič zganilo. Le oči so mu žarele, ko je dvignil roko in pokazal na zapuščeno ladjo. Pozdravil je vse nemške častnike in se podal v prostore italijanskega poveljstva. Častniki so čakali, dokler ni zapustil ladje mornar, ki je snel italijansko zastavo, ki si jo je zavil okrog pasu ter hitel za svojim poveljnikom. Čez nekaj trenutkov je nato stopil poveljnik nemške mornarice na krov prazne ladje, za njim pa so polagoma šli častniki in nekaj mornarjev. Italijanski pomorščaki so molče sedeli na svojih kovčkih. Enemu je padla iz odprtega kovčka kopica slik, zobnih krtač in toaletnega pribora. Može v bližini so se smejali. To je učinkovalo kakor odhiti. Nemški vojaki, ki so bili pri njih, so se tudi smejali. Nekaj minlega je šlo skozi dolgo pozabljen svet teh vojakov in prenehalo je vaje na nepotet tok trenutkov, ki je močnega obeh narodov proti njihovi volji razcepil.

Japonski uspehi na N. Gvineji

Tokio, 25. sept. DNB: Japonski cesarski stan poroča: V sredo so se na Novi Gvineji izkazali močni severnoameriški oddelki. Japonci so se jim takoj postavili v bran. V borbe je poseglo japonsko letalstvo, ki je doseglo naslednji uspeh: potopilo je tri ameriške krizarke, dva rušilca in eno veliko prevozno ladjo, zažgalo ter težje poškodovalo pa štiri krizarke in dve srednjeveliki prevozni ladji. V bojih je bilo uničenih 23 sovražnih letal. Na japonski strani pogrešajo 16 letal, ki so se ali spustila na sovražne cilje ali pa se niso vrnila.

Sidney, 25. sept. DNB: V Sidneyu je bil objavljen prvi seznam izgub iz bojev na Novi Gvineji. Seznam vsebuje nad 5000 mrtvih Avstralcov.

Nova kriza med francoskimi desidenti

Stockholm, 25. sept. DNB List »Stockholms Tidningen« poroča iz Alžira, da

je nastala nova kriza med članmi francoskega »osvobodilnega odbora«. Generala de Gaulle in Giraud sta se sprla zaradi tega, koga naj imenujeta na visoko uradniška mesta v Korziki. General Giraud je zahteval osvoboditev bivšega prefekta in bivšega poveljnika orožništva na Korziki, ki so ga partizani na Korziki aretirali in zaprli. De Gaulle pa odklanja vse tiste, ki so preje sodelovali z zasedbenimi oblastmi in zahteva, da mora biti vojaštvo na Korziki podrejeno civilnim oblastem in sicer takojenovanemu »osvobodilnemu odboru«. De Gaulle je zagrozil, da bo izstopil iz osvobodilnega odbora, če Giraud v tem primeru ne bo hotel upoštevati njegovih zahtev.

Svetski zvezni svet je z večino glasov sprejel sklep, da se poostre varnostni ukrepi proti komunistom. V švit se je boljševiška organizacija zopet razpredla in se v javnosti vedno močneje javlja.

Nemški napad ob Azovskem morju

Brezuspešni boljševiški napadi ob Kubanju, ob srednjem Dnjepru in južno od Ladoškega jezera - Živahno bojno delovanje na bojišču v južni Italiji

Iz Führerjevega glavnega stana, 25. sept. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Na kubanskem predmostju so boljševiki ves dan brezuspešno nadaljevali svoje močne napade.

Na severni obali Azovskega morja je lastni napad imel uspeh. Privedeni so bili ujetniki in plen.

Ob srednjem Dnjepru je sovražnik zaman napadal na številnih krajih predmostja vzhodno od reke. Pri tem je bilo uničenih večje število tankov.

Severno od Cerkasija so razbili nemški oklepni oddelki manjše sovražne skupine.

Na srednjem odseku vzhodnega bojišča so bili zahodno od železniškega križišča Umea in južno od Smolenska hudi obrambni boji, ki še trajajo.

Mesti Roslawij in Smolensk sta bili po popolnem razdejnanju in uničenju vseh za vojno važnih naprav izpraznjeni popolnoma neovirano od nasprotnika.

Južno Ladoškega jezera je napad nemških lovskih divizij dosegel zapovedani cilj napada. Z oklepni silami podprti protinapadi Sovjetov so se izjalovili.

Na visokem severu so nemške čete na odseku Kandalakshe in na murman-

skem bojišču odbile več nasprotnikovih sunkov z izgubami zanj.

Na južnoitalijanskem bojišču je bilo tudi večer živahno bojno delovanje. Napad angleških čet na odseku Salerno je bil po hudih bojih zavrnjen.

Strmoglava letala so potopila v Sredozemlju velik sovražni prevozni parnik in uničujoče zadela dve tovorni ladji.

Preteklo noč so posamezna sovražna vznemirjevalna letala brez učinka odvrgla posamezne bombe na severozahodno nemško ozemlje. Nemške protiletalske sile so sestrelile 10 sovražnih letal nad zasedenimi zahodnimi ozemlji in veliko angleško izvidniško letalo nad državnim ozemljem.

Svarilo izdajalcem in banditom

Berlin, 25. sept. DNB: Nemško vrhovno poveljstvo objavlja v dopolnilo večerajšnjega vojnega poročila: Uničenje italijanske divizije »Aquila« na otoku Kefaloniji je svarilo vsem izdajalcem in banditom. Otok Kefalonija leži v skupini Jonskih otokov in ko so Badoglijevi Italijani izvedeli za premirje, so hoteli vztrajati na tem otoku in ga kot dragoceno mostišče izročiti sovražniku. To je bil zločinski namen teh izdajalcev. Ta-

koj ko se je poveljnik divizije »Aquila« začel protiviti, so se dvignile skupine nemških strmoglavcev in bombnikov in začele bombardirati upornike. Ko so se nemški grenadirji na zahodni strani otoka izkrcali, je prišlo do kratkih, a hudih bojev. Sovražno topništvo je le še komaj streljalo, ker ga je nemško letalstvo že preje pri večdnem bombardiranju onesposobil. Otok Kefalonija z glavnim mestom Argostolijem vred je trdno v nemških rokah.

2100 bombnikov sestreljenih nad Nemčijo

Berlin, 25. sept. DNB: Angleški letalski minister je v spodnji zbornici podal pregled o izgubah angleških in ameriških bombnikov pri napadih na Nemčijo. Dejal je, da je angleško in ameriško letalstvo pri letošnjih napadih na Nemčijo izgubilo 2100 bombnikov. Čeprav je število sestreljenih letal dejansko mnogo večje, je moral angleški letalski minister vendar priznati, da so bile zavezniške letalske izgube izredno visoke.

Ali komunizem res ni takšen?

delcev, torej ljudi, ki bi jim morali biti po v našem uvodu omenjeni teoriji dragoceni.

Primer Španije

In kaj so počeli boljševiki v Španiji? Uničili in zažgali so tisočletne cerkve in samostane ter druge umetniške in kulturne spomenike, niso jih odvlekli v Rusijo, ampak pokončali. Poleg pristašev španske narodne fronte so poklali več tisočev razumnikov, učiteljev, znanstvenikov, profesorjev, duhovnikov, umetnikov, trgovcev, rokodelcev in kmetov, ki so spadali k politično indifferntnemu mešanstvu, ki je bilo popolnoma brez nevarnosti za komunizem. Tudi tukaj so, kakor pozneje v Katinu, Baltskih državah, Galičiji, Bukovini in nazadnje tudi pri nas, pobijali ne le svoje nasprotnike, ker si večinoma sploh niso bili njihovi politični nasprotniki, ampak Evrope, nosilce in tvorce kulture, sposobne ljudi, pripadnike močnejše rase, ki so sposobni misliti z lastno glavo.

»Nemškega« boljševizma ni

Od leta 1918 do 1939 je boljševizem zelo napadal Nemčijo in njeno državno obliko. Toda po izvoru in vrhovnem vodstvu je bil to le ruski komunizem. Resnični nemški komunizem sploh ni poskušal pridobiti zase kulturno Nemčijo, njene sposobne strokovne delavce, znanstvenike in izumitelje, zdravnike, tehnike, kmete in matere. Že v prvih letih po svetovni vojni, ko je bila NSDAP še majhna, neznanca stranka, so se naravne nemške lastnosti kakor ljubezen do lastne kulturne tradicije, družine, ponos, lastno delo in velika prizadevnost, upirale komunizmu. Če bi komunizem na to apeliral, bi naletel na majhen odpor. Toda to nasprotuje njegovemu notranjemu bistvu, on delavcu ne privoščiti dostojnega življenja, lepe obleke, prijetnega stanovanja ali celo majhne hišice z vrto, kjer bi lahko užival srečo s svojo družino. Že v tem majhnem človeku z njegovimi skromnimi življenjskimi zahtevami vidi komunizem sovražnika, buržuja, nasprotnika, ki ga je treba na vsak način ubiti, prav tako kakor ruskega kmeta, ki ni zagrešil nič drugega, kakor da je ljubil majhen košček svoje zemlje, svojo ilovnato kočo in svojo kravo. Komunizem dela propagando zase na ta način, da zbujajo v ljudeh najnižje nagone, kakor zavist, sovraštvo, lenobo, poželenje po ropanju, spolno razvratnost. Ne bori se le proti svojim

političnim nasprotnikom, ampak proti vsemu, kar je bistveno evropskega, proti tvorcem in nosilec močne evropske kulture. Boljševizem odstranjuje vse ljudi, ki sploh kaj pomenijo in za katere obstaja možnost, da bi mu kdaj pozneje utegnili delati težave. Kako velik je krog takih ljudi, se je videlo v Rusiji, kjer je bilo uničenih trideset milijonov, nadalje v Španiji, baltskih državah, vzhodni Poljski, Besarabiji, Bukovini in tudi pri nas, ko so pobijali in pobijajo ne le aktivne protikomunistične borce, marveč duhovščino, inteligenco, dijaštvo, ženske pa vse do nedolžnih otrok. Tem krvnikom in nekulturnim barbarom smo buržuji in kulaki vsi dolgi do preprostega delavca, ki bi rad imel snažno stanovanje, brhko ženo, zdrave otroke in košček vrtna. Vsi do tega majhnega človeka navzdol smo že zato, ker obstajamo, sovražniki komunizma in komunisti bi bili zelo milostni, če bi vsakogar od tega skromnega delavca navzgor ne ustrelili. Komunizem nas ne potrebuje. On potrebuje naše kraje, naše prometne zveze in naše zapeljance za gospodstvo nad svetom, ne potrebuje pa evropskega človeka in njegove pomoči. Čemu bi mu koristil? Poevropiti se pravi preiti od črednega nagona k ustvarjalnemu individualizmu. To se pravi ustvarjati, uživati in pospeševati kulturo. Tega pa boljševizem ne more storiti z množicami svojih sužnjev brez volje in brez pravice do odločanja, kajti potem bi storil samomor. Če pa ima boljševizem na izbiri ali pobijanje drugih ali samomor, se bo vedno odločil za pobijanje.

Kar je zgoraj rečeno na splošno, velja tudi za nas Slovence. Komunisti so svoje namene pri nas že dokazali, saj so pobili že nad pet tisoč naših ljudi, od najpreprostejših otrok, starčkov, kmetov in kmetov pa do zastopnikov srednjih slojev in vse do vsenčinskih profesorjev. V načrtu imajo pobiti med drugim samo okrog 20.000 Ljubljančanov, to je profesorjev, zdravnikov, učiteljev, duhovnikov, trgovcev, obrtnikov, delavcev z družinami vred in ne delajmo si nikakih utvar, to bi ob prvi dani možnosti tudi res izvedli. Nihče, kdor se ni samotno vdinjal njihovi zločinski tolpi, ni izvzel in zato je dolžnost vseh poštenih, evropsko in kulturno mislečih ljudi, upreti se temu barbarstvu ter se boriti za zmago resničnih človeških vrednot.

Pomen Nedičevega obiska v Nemčiji

Belgrad, 25. septembra. DNB. List »Novo Vremec« navaja glasove tujih listov o obisku generala Nediča v Hitlerjevem glavnem stanu, kakor na primer »Essener Nationalzeitung« japonska agencija Domei in Neue Zürcher Zeitung. List navaja tudi Nedičeve besede pri prihodu v Berlin: »Prišel sem v Nemčijo, da bi stvar mojega ljudstva in mojo lastno stvar zastavil v prid Srbije ter za središnje bodočnost in boljši dan mojega ljudstva.« V tem je izražena Nedičeva politika. Pretekli dve leti je porabil za pobijanje zmot in za pripravo ljudstva, ki je spoznalo sedanjo stvarnost, nadalje za uničevanje razdiralnih elementov, za urejevanje gospodarstva in delovnih sil, za organizacijo prehrane in za boj proti emigraciji, ki ni mogla razumeti, da je odbila dvanaista ura, ko mora Srb vendar enkrat začeti srbsko misliti. Zadnji dogodki so pokazali, da so tudi visoki nemški krogi priznali njegov trud, na kar je nemški tisk vedno opozarjal. Dolgi pogovori v Hitlerjevem glavnem stanu in prisrčni ton uradnega poročila jasno kaže, da je Nedič naletel na veliko razumevanje

pri nemških vodilnih državnikih. Čeprav vsebina pogovorov ni znana, vendar nekatera dejstva kažejo, da se je Nedičeva naloga posrečila in da so se vodilni nemški činitelji prepričali o konstruktivnosti srbskega ljudstva. Nobenega dvoma ni, da bo imel ta obisk daljnosežne praktične posledice tem bolj ker je Nemčija danes po odstranitvi italijanskega vpliva iz Balkana popolnoma reorganizirala svojo balkansko politiko. Pogoj pa je, da se bo ravno vse ne bo podrla, da se bo ohranil mir in red in da se bodo miroljubni elementi zbrali okoli Srbije. To je naloga sedanosti in pol, ki zagotavlja bodočnost.

Preosnova angleške vlade

London, 25. sept. DNB. Izvedena je bila manjša preosnova angleške vlade. Namesto umrlega finančnega ministra sir Kingsley Wooda je postal zakladni minister sir John Anderson, za predsednika kronskega sveta je bil postavljen podpredsednik vlade Athlee, za dominijonskega ministra pa lord Cranborne.

Dr. Anton Breclj na zadnji poti

Zale so večerj popoldne sprejele v svoje varstvo zemeljske ostanke pok. dr. Antona Breclja, moža, ki je po svojem delu in življenju tako kot zdravnik in ljudski delavec bil povezan s javnim življenjem. Ob njegovem grobu so se zbrali številni njegovi prijatelji, zlasti številno pa je bila zastopana katoliško starešina, med njimi prof. dr. Lukman, prof. Remec ter drugi. Pogrebna so se udeležili tudi stolni prosti generalni vikar, prelat g. I. Nadrah, prorektor vsučilišča g. dr. Slavič, številni vsučiliški profesorji, duhovniki in redovniki ter pokojnikovi poštteni sodelavci in mnogo občanov.

Pogrebne molitve je opravil pokojnikov osebni prijatelj, pisatelj in župnik Finžgar, ki je pri odprtem grobu počastil pok. dr. Breclja s lepimi besedami ter podal lik moža, ki je s svojim delom zapustil sledove ne le pri nas, temveč tudi na Gorškem in povsod, kjerkoli je deloval. Svoj govor je pisatelj zaključil: »Dragi prijatelji! Razpravljaj si v svoji knjigi Čuda in tajne življenja. Sedaj so ti vse jasne. Odprla se ti je tudi druga tvoja knjiga Ob viru življenja — pri edinem večnem viru — Bogu. Spominjaj se svojih in nas, dokler se ne snidem tam, kamor vodi naša skupna pot. S Skrivnim razodetjem pa te blagrujem: »Blagor mrtvim, ki umrjejo v Gospodu. Spoštujejo naj se od svojega truda, kakaj njih dela gredo za njimi.«

Nato se je poslovil od pokojnika še odvetnik dr. Ivan Stanovnik.

Grob so zasuli številni venči, poslednja dokazila hvalečnosti vseh onih, ki so bili

povezani s pokojnim dr. Brecljem in ga s bolečjo v srcu spremlili k njegovemu zemeljskemu počitniku.

Možu, ki mi je rešil življenje

Vredno in dostojno pisati o tem možu, vredno in dostojno pisati temu možu na grob zahteva srce, ki prenese vsako, tudi brezmejno bolečino. Tega jaz ne morem in ne zmorem. Meni je tako črno hudo.

Oprostite, če je moja beseda samo bolno ječanje in ihtenje!

Tisočkrat je lajšal bolečino, meni pa je rešil življenje!

Nimam drugih besed, da bi označil to njegovo dejanje. S svojo zdravniško intuicijo je namreč poklical mrljica v življenje, ko je vse drugo že odreklo. Res, zdravili so potem tudi drugi, a prvo spoznanje je bilo njegovo. In potem je lajšal in olajšal trpljenje s svojim vedrim smehom in humorjem, lajšal jo s svojo živo vero v človeka.

Njegovo bogato življenje kliče po toplo pisani knjigi. Kdo jo bo spisal? Če se je kdo loti, naj ne pozabi povedati, kako me je presenetil in vrnil vero v zdravnike, kako mi je vrnil vero v življenje. Danes, danes ni prostora, da bi to povedal, danes naj bo samo iz srčne bolečine porojen krik, ki lašče olajšanja, da me ne zadušijo težki misli, da se bo vsaj vedelo za mojo veliko zadolženost!

Meni je rešil življenje! In meni ni bilo prihranjeno: moral sem ga kropiti, moral sem ga s težko bolečino v srcu kropiti!

Narte Velikonja.

Sadovi komunizma

Neverjetno spretna in lažna propaganda v obeh množic naslikati komunizem v prikupljivi luči. Obeta ji enakopravnost, gospodarsko blaginjo, prostost od vseh obveznosti, izdaja se za narodno gibanje itd. Sadovi komunizma pa so čisto drugačni. In vendar se iz sadov spozna drevo. Iz dejanj pa se spozna resnična narava komunizma.

Kakšna ironija je, ko komunisti obljubljajo enakopravnost ljudem, vklepajo pa jih nato v jarem sužnosti in terorja! Zelo malo logično misleč človek lahko ugotovi, da se socialne in gospodarske zamisli komunizma morejo uresničiti le v senčih baje in klate. Razlastitev kmetijskih posestev se more izvršiti le s silo, a prelivanjem krvi. Kmet bo namreč dobro vedel, da s razlastitvijo izgubi osnovne pravice, ki mu grejo kot človeku, da bo zdrknul iz stopnje svobodnega posestnika na stopnjo sužnja, ki ne bo užival sadov svojega dela, temveč mu bo delila miloščino samovolja komunističnih funkcionarjev. Neka enakopravnost bo tedaj res nastopila, a to bo enakopravnost v suženstvu, kjer bo veljanska večina morala upogibati hrbet, neznanja manjšina pa bo vihnila bič in uživala s krvjo prepojene sadove dela, ki ga zanjo opravljajo »enakopravni sužnji«. Nekaj podobnega velja tudi za večino drugih stanov.

Krščanstvo s svojim nastopom je polagoma odpravilo načelo o dveh plasteh ljudi, od katerih ima ena vsa pravice, druga pa je brezpravna, ena izkoriščujoča, druga izkoriščana. V zgodovini poganskih narodov je bil ta pojav običajen in je znan pod imenom suženstvo. Pojav komunizma hoče pod krinko lepih besed spet uveljaviti to, kar je krščanstvo odpravilo že pred davnimi stoletji. Pod geslom enakopravnosti hoče upeljati suženstvo delavskih mas. Spet je ironija v tem, da je prav delavski svet tisti, ki se, prevaran od komunizma, najbolj vneto, rekel bi celo — nesebično bori za nov red, kjer bo izgubil vse dosedanje pravice in bo padel pod jarem sužnosti in terorja. Mnoga dejstva v zgodovini so sploh zgražena na kruti ironiji. A to je ena največjih zgodovinskih ironij, ko se delavstvo s takim fanatizmom bori za lastno zaslužnjenje. Iz predvojnih razmer je znano, da so bila najbolj komunistično prepeljena tista industrijska središča, kjer je bilo delavstvo najbolj plačano. To ni samo dokaz, da komunizmu ne gre za zboljšanje delavskih razmer, to je tudi izraz tiste demokratske ironije, ki človeka zapeljuje, da si sam gradi pot v pogubo, misleč, da gre neslutni sreči nasproti.

V svoji propagandi o enakopravnosti računa komunizem na preproste dejstva, da te enakopravnosti ni mogoče preveriti prej, dokler v resnici ne nastopi komunistična družba. Takrat pride sleer slovito razočaranje, a prepozno. Takrat je že nastopilo stanje suženstva in terorja, ki ne pusti več povratka v prejšnji red.

Kako visoko se dvigne morje

Neki svojski profesor matematike je imel navado, da je pojem o neskončnosti najlažje pojasnjeval z vprašanjem: »Dragi moj, če pljunete v morje, za koliko se bo dvignilo? Dvignilo se bo, a le, neskončno malo.« — Pojem »morje« je po splošnem mnenju bolj simbol nečesa, kar je neskončno veliko. Vendar, dasi se morje dozeva tako neizmerno, pa le njegova vsebina neskončno velika in posebne vsebinske spremembe bi utegnile njegovo višino spremeniti. O tem so izšli zanimivi podatki na podlagi obeh ekspedicij na Grönlandijo v letih 1931 in 1938.

Leta 1454. pa je podaril oglečki patrijarh kardinal Ludvik III. belocerkvensko župnijo z vsemi pridruženimi cerkvami, med katerimi se imenuje tudi cerkev sv. Petra poleg Otočca, stiskem usamostanov, kar je papež Nikolaj V. potrdil. Tako je prišla šempeterska župnija izpod oblasti friških škofov pod oblast stiškega samostana, kateremu je bila vtelesena »pleno jure«. Opat njegov je podeljeval župnijo svojim konventualni ali pa svetnim duhovnikom, ki so si pridobili kakšno posebno zaslug. O natančnejši razmerah med stiškim samostanom in župnim predstojnikom pa nimamo nikakih poročil. Znano je le toliko, da je upravitelj stiškega samostana v Bajnofu pripoznal šempeterskemu vikarju pravico, da sme ob četrtkih in sobotah, kadar je maševal na Trški gori, priti k njemu na obed. I. Šašel

49. »Kaj besedičita!« ju je pokarala kvartopirka. »Ne izgubljam časa in pojdimol! Igra me že čaka!« Obrnila se je s povzdignjenim prstom proti zastorom: »Torej zadnjo noč v septembru na svidenje! Vrneš nam srce grofičslabič!«

So stvari, ki jih še ne poznamo

Fotocelica v prirodnem živalskem parku

V prirodnem živalskem parku na Schortheide v Nemčiji, kjer živijo bizoni, divji prašiči, bivoli in jeleni, ne morejo biti vhodna vrata vedno zaprta radi vozov, ki prihajajo in odhajajo. Zato so ondaj namestili napravo, kjer šine iz fotocelice na vhod svetlobni žarek, ki je prekinjen po prehodu kakšnega telesa, pri čemer se podnevi sproži zvonec, ponoči pa zasveti še žaromet. Ti nenavadni pojavi prestrašijo živali, ki se približajo vratom, in jih poženejo spet nazaj v park.

Ali srce hitreje utripa, če se prestrašimo?

Človeško srce utripa vsako uro povprečno 5000 krat. Mnogi mislijo, da jim začne srce hitreje utripati, če se prestrašijo. To ni res. Če se človek prestraši, začno žleze hitreje delovati, krvni pritisk se poveča in srce mora delovati močnejše, ne pa bolj hitro. Pri tem močnem delovanju se črpa sladkor v mišice, utrujenost iz telesa je pregnana in telo je potem zmogljivo, da se brani.

Sedmorica zvezd

Čeprav vidimo v ozvezdju po šest ali deset in enajst zvezd, je vendar imen sedmorica zvezd staro že 3000 let. Stari Grki so videli v teh zvezdah sedmorico Zevsovih hčera Atlasa in Plejone, torej »Plejade«. Te zvezde so oddaljene od zemlje 500 svetlobnih let po 10 milijonov kilometrov, premer

pa je velik 20 svetlobnih let. Svetlobni žarek, ki danes doseže naše oko, če opazujemo Plejade, je odšel s te zvezde, še preden je bila odkrita Amerika.

Pijani metulji

K živalim, ki imajo rade alkohol, spadajo tudi metulji in predvsem ponočni metulji. Preizkušeni zbiralci metuljev se okoriščajo s slabostjo metuljev in si pridobijo na ta način prav izredne metulje, ki sicer ne bi prišli do njih. To napravijo tako, da namazujejo s sirupom, ki ga sami naredijo iz piva, blagodišečega jabolčnega etra in iz kanca ruma. Če gredo zvečer z žepno svetilko k drevesom, prav lahko polove povsem omamljene metulje, ki srkajo sladko pijačo.

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

Drama:

Nedelja, 26. septembra, ob 15: »Deseti brate. Izven. Cene od 15 lir navadno.

Predsedona v Drami. Letošnja predsedona se bo pričela v Drami danes, 26. 9. Ob 15 bo predstava ljudsko igrano »Deseti brate«, ki je posneta po Jurčičevi istoimenski povesti. Dramatizacija je delo P. Golice, ki je zajel glavne dogodke v 16 slik. Igra je imela v lanskem sezoni visoko število repriz, popularnost Jurčičeve povesti in prikupnost dela sta zagotovila igri tudi že pred leti nenavaden uspeh. Naslovno vlogo igra Milan Sirkbinašek. Režiser prof. O. Šest, scenograf inž. E. Franz.

Gledališka dneva blaga naša bo poslovala v tekoči predstavi od pol 11 do pol 13 in popoldne od 16 do 18.

Radio Ljubljana

dnevni spored za 26. september:

8.30-9 Jutranji pozdrav — 9-10 Zaklad, nemški rekli in napovedi — 10-10.30 Poročila v nemščini in slovenščini — 10.30-10.45 Orgelna glasba — 10.45-12 Prekinitev oddaje — 12-12.30 Opoldanski koncert — 12.30-12.50 Poročila v nemščini in slovenščini — 12.50-13.15 Veseli zvoki — 13.15-13.30 Poročila v nemščini — 13.30-13.45 Glasbeni biseri — 13.45-14.30 Poročila v nemščini — 14.30-15 Popoldanska glasba — 15 Poročila nemškega vrhovnega poveljstva — Prekinitev oddaje od 17 — 17.15 Poročila v nemščini in slovenščini — 17.15-17.30 Kmetijsko predavanje v slovenščini — 17.30-18 Plesni priredbi, igra duet harmonik Janko — Mihelčič — Prekinitev oddaje od 19 — 19.15 Pesem ljubezni — 19.15-19.30 Poročila v nemščini in slovenščini, poročila nemškega vrhovnega poveljstva v italijanski, napoved sporeda za naslednji dan — 19.30-20 Mala mediera — 20-20.30 Poročila v nemščini — 20.30-22.10 Prenos sporeda beograjske radijske postaje — Konec oddaje.

Dnevni spored za 27. september:

8.30-9 Jutranji pozdrav — 9-9.20 Poročila v nemščini in slovenščini — 9.20-12.20 Prekinitev oddaje — 12.20-12.30 Uvod — 12.30-12.50 Opoldanski koncert — 12.50-13.15 Glasbeni biseri — 13.15-13.30 Poročila v nemščini — 13.30-13.45 Glasbeni biseri — 13.45-14.30 Poročila v nemščini — 14.30-15 Popoldanska glasba — 15 Poročila nemškega vrhovnega poveljstva — Prekinitev oddaje od 17 — 17.15 Poročila v nemščini in slovenščini — 17.15-17.30 Glasbeni koncert — Prekinitev oddaje od 19 — 19.15 Glasba velikih orkestr, izvajajo radijski orkester, vodi dirigent D. M. Sijance — 19.30-19.50 Poročila v nemščini in slovenščini, poročila nemškega vrhovnega poveljstva v italijanski, napoved sporeda za naslednji dan — 19.50-20 Mala mediera — 20-20.30 Poročila v nemščini — 20.30-22.10 Prenos sporeda beograjske radijske postaje — Konec oddaje.

Poizvedovanja

V bližini Ranzingerja na Masarykovci cesti sem zgrabil 50 zavrtkov Ibar cigarete in eno »Mama« mleko v rdeči mreži. Prosim poštenega najditelja, da izgubljeno proti nagradi vrne v Pleteršnikovi 25-I (Beligrad, za kavarno Majcen).

Internancu iz Padove je bil na dvo-rišču šola na Viču vzet kovček. V njem je imel svoje listine na ime Valentina Adolfa in svo obliko. Tisti, ki je kovček našel, namotoma vrzi, se naproša, naj ga vrne, nagrada vrne v Salezijski ulici 3. Koda-ljevo.

Haročite se tako!
na svetovno znani roman
»IVANHOE«
ki bo izšel s 205 krasnimi slikami 1. oktobra.
Knjiga bo veljala:
broširana 35 lir
v polplatno vezana . . . 45 lir
v celo platno vezana na najfinjšem papirju . . 80 lir
Naročniki »Slovenec in »Domoljub«, ki plačajo knjigo vsaj do 5. oktobra, dobe broširano za 80 lir, v polplatno vezano za 40 lir.
V Ljubljani se sprejemajo naročila in plačila v veži Ljudske tiskarne pri vratarju.

KULTURNI OBZORNIK

P. Keller: Moj Jaz na oddihu

V Slovenčevi knjižnici zv. 61 je izšla v duhovitem prevodu znana povest švicarskega nemškega pisatelja, duhovnika Pavla Kellera: Moj Jaz na oddihu, kakor je prevajalec prevel naslov »Ferien vom Ich«. Rahel dvom o pravilnosti naslova sem že zadnjič izrazil, danes naj povest samo karaktiziram po vsebini in značaju.

Keller si je zasnoval to povest v nekem smislu kot utopično zgodbo: zamislil si je sprito vedno novih letoviških metod, razstojnega turističnega gibanja ter poudarja gesla: »Nazaj k naravi!« neko novo vrsto modernega letovišča, ki bi ga mogla realizirati samo kakšna ameriška osebnost razpolagajoča z dovoljnimi gnetilnimi sredstvi ter ima pogum za novarije. To letovišče, ki naj bi stalo v njegovem domačem kraju, naj bi bilo urejeno kot svet zase, kamor naj bi se od življenja razbisti ljudje ne prihajali odpohčati od dela, temveč od sebe samega: vsak letoviškar naj bi slekel svojega človeka z vsemi navadami in stanovskimi razlikami ter naj bi vstopil v ta dom kot neznan, vsem enak človek z novim imenom ter naj bi se povsem podredil zdravniškemu vodstvu, ki bi mu predpisalo nov stan, v najbližjem stiku z naravo, kar bi ga za nekaj časa odtrgalo od dnevnih skrbi ter mu pomirilo živce. Tako dobi pisatelj podlago za zanimive prizore, ko operne pevke nastopajo kot kmetke deklet, milijonarji kot konjski hlapeci, kraljevski princ kot blapel, likovni umetniki kot vrt-

narji, solisti kot nočni stražniki itd., kar vodi do prijetnih zapletov, pravega odpočitka od Sebe in komičnih prizorov, zlasti še, ker med te nove neznance pride tudi ljubezen. Zanimiva tezna povest, kakor se obeta v začitku, se spreverje med dejanjem v lahko komično in veselo povestilo, ki ni mima več stika z zdravniškim problemom, temveč je problem samo še v tem, kako se bo razvzela ljubezen med Amerikancem Stefanom in pevko Evo ter rešila družinska drama med Joahimom in ločeno ženo Katarino ter hčerko Lojzko. Oseba Amerikane Stefanova pa postaja pravi »deus ex machina« ter meji že na pustolovski junaka. To povest, ki se začneja kot zdravniška utopična povest z resno problematiko, spremeni med potekom v pravo pustolovsko dogodivščino.

Povest je lahko čtivo ter je tipična ljudska povest, tudi vzgojna, kakšen je sploh Keller, ki je pri nas že precej znan (Cvet naše vasi, Muzykantje in dr.). Za družinsko knjižnico, kakor je v prvi vrsti Slovenčeva knjižnica, je kakor nalašč. Tuji prevod se dobro bere, zlasti pesmi so dobro posnane.

Odlomki iz Pascalovih Misli

Že davno so bile pri nas govorce, da se prevajajo slavne Pascalove Misli, ki spadajo med najgloboja filozofska dela v svetovni književnosti, ter med klasična dela francoske književnosti še posebej. Ta veliki matematik in znanstvenik, ki še večji

kontemplativni duh, ki je živel v l. 1623-1662, in se je v zadnjih letih popolnoma odmaknil življenju, je v bližini znanega samostana Port Royale premišljeval o smislu življenja in smrti, kar je bilo šele po smrti objavljeno kot njegove »Misli« (Pensées). O njegovih Mislih je med drugimi izmed Slovencev pisal svoj čas prof. Pitanio v srbski reviji. Zda je Silvester Škerj prepeljal same nekatere odlomke in jih izdal v lepi bibliofilski izdaji pod naslovom »Razprava o strasteh ljubezni« (Akademsko založba, str. 16). Na naslovni strani je pomenljiv lesorez Holbeina ml., predstavljajoč ustvaritev žene iz telesa moža, kar je postalo izvor ljubezenske strasti. Potem pa se vrste misli drugo za drugo ter je ena globlja od druge. Ni to lahko čtivo, temveč namenjeno premišljevanju in odgonetanju globine, ki je v njej. To so misli, kakor na pr.: »V ljubezni valja molk več kot beseda. Dobro je, da osepneš — molk utegne biti zgovoren, da prodre globlje kakor govorica. Kako prepiča ljubezen svoj ljubico, kadar onemli, če je le sicer duhoviti! Bodli še tako živahen, so pri ločnosti, ko je boljše, da se kotiš. Vse to se dogaja brez pravih in premisleka; kadar stori duh nekaj takega, gotovo ni v naprej premislil. Zgodil se je iz potrebe. Ali: Kakor si daleč od ljubljene osebe, skleni storiš ali povedati mnogo stvari: v njeni bližini te pa odločnosti mine. Od kod neki tvoj Odhod, ker ti v daljavi um ni tako omahljiv, v bližini predmeta pa čez vse mere: kdor pa hoče odločiti, mora imeti trdnost, a omahljivost je podira.« itd.

Poleg razkošne izdaje, je izšla tudi preprosta. Cena ni navedena.

ISLANDSKA V TEH DNEH

»Islandska je dežela resnosti,« je nekoč dejal eden njenih mož. In zares je še pokrajnaga tega otoka, ki je na pragu med Atlantskim oceanom, Severnim in Ledenim morjem, na robu Evrope, prav posebne vrste, vsa stroga in veličastna. Islandci so star in ponosen narod, ki so si ustvarili mogočno književno kulturo. A politična zgodovina Islandcev je bila manj uspešna: primanjkovalo jim je moči, da bi si izoblikovali državo, ki bi jo odločno vodili, in zato je postala dežela kar prevečkrat predmet izrabljanja tujih sil. Tujci so dali deželi kaj malo dobrega. V svojem razmerju do Danske si je dežela spoznamo priborila korak za korakom tisto samostojnost, ki je stoletja hrepelena po njej. Tudi poslednja vez, ki je spajala Islandsko z Dansko, to je skupnost vladarja v osebi danskega kralja, se je za razhajala, odkar ima Islandsko avtonomnega državnega upravnika, bivšega poslanika danske države, Sveinna Björnsona. Le majhen korak je bil še potreben do ustanovitve samostojne republike. Vendar pa dežela ni dosegla svobode, ampak je začela v še večjo odvisnost. Od l. 1940. je zasedena po tujih četah, najprej po angleških, nato še po ameriških. Posadka je privedla v deželo mnogo nemira, pred-

vsem nezdravo konjunkturo z inflacijskimi pojavi, ki zahteva zmeraj novih odredb. Cene življenjskih potrebščin so se potrojile, številno prebivalstvo v glavnem mestu Reykjaviku je se tako povečalo, da ni v nobenem sorazmerju s splošnim številom prebivalstva dežele. Veliko je pomanjkanje stanovanj in v mestu je na stotine ljudi brez strehe. Spet in spet nastajajo vladne krize. V letu 1942. so imeli dvakrat poslanske volitve. Ameriška posadka uvaža v deželo raznovrstne neprijetne izdelke svoje abotne civilizacije. Kar žalostno je, ko v tej starokulturni deželi grozi nevarnost, da bo hollywoodski način zabave ljudstvo povsem pokvaril.

Iz gospodarstva

Nadrobna prodaja likerjev in žganja. Združeno trgovcev je dobilo naslednje obvestilo: Zabašno se dovoljuje trgovcem, detalistom, ki so svojčas v redu prijavili svoje zaloge Pokrajinskemu gospodarskemu svetu prodajo žganja in likerjev v zaprtih steklenicah, vključno konjaka in ruma, ki so bili blokirani z navedbo dne 19. februarja t. l. Za eventualno povečano nabavo, ko bodo prodane sedanje njihove zaloge, se bodo trgovci morali obrniti na proizvajalce, ki bodo od primera do primera morali prositi za deblokiranje posameznih partij.

MALI OGLASI

Službe

KUHARICA
samostojna, vajena pospravljanja sob, sprejme službo pri boljši družini. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod »Postojna« št. 6489. (a)

MLADA GOSPA
vestna in poštena, zelo dobra tiparica — nujno prosi namestitve za ves dan ali za nekaj ur dnevno. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 5453. (a)

Službe

VESTNO DEKLE
za poljska dela sprejme takoj. Ivo Zan, mesarski mojster — Ljubljana, Bohoričeva ul. 11. (b)

DEKLE
15 do 17 let staro, takoj sprejemljivo v dvočlansko družino. Irena in plača dobro. — Ponudbe upravi »Slovenec« pod »Pridane« št. 6490. (b)

DEKLE
za vsa kmetijska dela, iščem. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Pridane« št. 6476. (b)

GOSP. POMOČNICO
sprejme družina z 1 otrokom. — Prednost imajo starejše, po možnosti z lastnim stanovanjem. Pod gozdom 10, pritičje. (b)

ZASLUŽITE!
Koristite sebi in drugim. Zgledite se: Vidmar, Rimska 10, levo.

POSTREZNICO
pošteno in snažno od 17—19 let. — E. P. Svetičeva 10 Podrobniki.

ZDRAVO DEKLE
za vsa hišna dela in kuhinjo, dobi takoj službo v dobri hiši. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 6535. (b)

Mehanike
dobro in mlade delavce — takoj sprejemlje. Merkur, Puharjeva št. 6. (b)

POSTREZNICO
za 2—3 ure dnevno, jutraj, iščem s. 1. okt. Naslov v upr. »Slov.« št. 6522. (b)

BOLJSO OSEBO
spesobno samostojno voditi vse gospodinjstvo tričlanske družine — iščem. Ponudbe z opisom dosežanj za posredovanja na upr. »Slovenec« pod »Samostojnost« št. 6497. (b)

Stroji

DINAMO
za avtorazsvetljavo v popolnoma dobrem stanju ugodno napr. — Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica št. 12. (x)

STROJI
za mleto kosti, prvovrstni fabrikat, ugodno cenel. Gospodarska zveza, Bleiweisova 29.

STRUŽNICO
(Drehbank), vrtni stroj, brusilni stroj, ter orodje za ključavnice in mehaniko — kupimo; proti zelo dobremu plačilu. — Merkur, Puharjeva 6.

Posedstva
PARCELO, NJIVO ali hišo kupim. Ponudbe brez posredovanja upravi »Slov.« pod »Zemlja« 6494. (p)

LEPO PARCELO
stavljeno, kakih 1200 m² v Ljubljani ali predmestju kupim za takojšnjo gotovino. Lastniki naj stavijo resne ponudbe upravi »Slovenec« pod »Trgovce« dežele 6504. (p)

Prodamo

Prodaj nekaj SODOV
od 30—50 litrov, primernih za kiselje, po zbirni cen. — B. Guštin, Vodnikov trg 2.

KUPIMO
steklenino za bufet — kozarce, steklenice itd. ter Berkel tehniko. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Takoje« št. 6446. (k)

PISALNI STROJ
dobro ohranjen, kupi Gerovac, Kolodvorska št. 8.

BOB
Histično in dihurjevo, nove in stare, usnjate koveče in aktivke, ter dobro ohranjene polnovečerne, dalje čebelnice, vosek, domaćo selino, začaje, kaze, tudi letne polnovečerne, surove in že strojene ter vse kaze od divjačine in nogometne zoge in duse kupuje trgovina ZDITAVIC, Ljubljana, Stari trg št. 20. (k)

MANJSO PEO
dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe v upravo »Slovenec« pod »Peč« 6493. (k)

CRESLO
ježice in kostanjeve, lesa, vosek, kolonije, kupuje usnjarna Lavrič, Ljubljana, Cankarjevo nasrežje št. 1.

STARE URE
leppe in zapustne, še dobro ohranjene, kupim. Janko Jazbec, urarski mojster, Miklošičeva cesta 12.

Kupim prazne STEKLENICE
vseh vrst in dobro plačam. — B. Guštin, Vodnikov trg 2.

STARO ZIMO
kupimo, plačamo dobro, v postev pridejo tudi modroci. — Ogled: Mestni trg št. 3 (vhod skozi vež). (k)

RADIO
dobro ohranjen, kupim. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Prvor« št. 6492. (i)

SREBRNE KOVANICE
stare in druge dragocene, starinske vrednosti kupimo. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka 12. (k)

BICKELJ-GUME
stare in gume za motorne kočice, kupim proti trgu. — Ogled: Mestni trg št. 3 (vhod skozi vež). (k)

PISALNI STROJ
dobro ohranjen, kupim. Pellegrino, Kolodvorska 8.

KORENJA
kupim par tisoč kilogramov. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 6513.

Pouk
REDNO PRIVATNO poučujem: francoščino, nemščino, klavir, Aneta Potocnik, str. dipl. Nove prijave sprejema Groharjeva 2-1 (Izraška 1-1).

POUČUJEM
nemščino, italijansko, francoščino, angleščino. Tudi začelnice (cel). Vrhovica 12, visoko pritičje, levo visoko pritičje (Jegličeve).

Filatelija
FILATELISTI! Ugoden nakup raznih filatelističnih novosti: znamke, filatelistične literature, katalogov in »JOLA« albumov itd., dobite pri filateliji MLADINSKE ZALOŽBE v Ljubljani, Stari trg št. 30.

Podgane
pokočena »Mikrotine« pasta. Nežito polvalnih priznanj. Za pravico običajne kolonije je prinesli 5 dkg masti — lahko delno pokvarjene. Ing. Prezelj, Wolfova 3. (l)

KLAVIR, HARMONIKE
1800, gramofon 750, moške semičevlje št. 41 do 42 in različne moške blazne, prodam. Klavir, čevljarstvo, Vošnjakova 4. (l)

INDUST. PODJETJE
malo, zelo zaposleno, z veliko zalogo, za 500.000 litr. napr. — Sigurno kupce lahko en del plača eventuelno v obrokih. Ponudbe pod »Takoje« št. 6493. (d)

Smolo
smrekova, prekuhan, kupim. Ing. Prezelj, Wolfova 3.

Stanovanja
1000—3000 LIR nagrade dam dotičnemu, ki mi preskrbi komfortno stanovanje. Ponudbe upravi »Slovenec« pod »Plačam« št. 6494. (c)

STANOVANJE
enosobno, menjam za enako. Alešičeva 38.

ZAMENJAM
lepo dvosobno stanovanje v vili z večjim. — Ponudbe: Christof Drago, Povšetova ulica št. 33a. (Kodeljevo).

STANOVANJE
dvo- ali večsobno, išče mirna tričlanska obitelj. — Ponudbe: Christof Drago, Povšetova ulica št. 33a. (Kodeljevo).

SAMSKA OSEBA
poštena, išče stanovanje manjše ali večje, event. prazno sobo, takoj ali pozneje. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod »Stanovanje« št. 6536. (c)

V najem
Gospodarska poslopja ali SUPO v zvezi s najem ali kupim. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod »V bloku« št. 6409.

DELAVNICO
majhno iščem. Ponudbe upravi »Slovenec« pod »Svetla« 6488. (n)

Sobe oddajo
SOBO
lepo, sončno, z vso opremo, oddam. Sprejemam tudi abonente na hrano. Naslov v upr. »Slov.« št. 6535. (s)

Vajenci
PRIDNEGA FANTA za mesarskega vajenca sprejemam takoj. Zan lvo, mes. mojster, Ljubljana, Bohoričeva ulica 11. (b)

VAJENKA
pridnega in poštenega sprejemam za pekarsko obrt. Dolinar, Bohoričeva 1. (v)

VAJENKA
in praktično s t. okotrom sprejem. — Damsko krojašico Ambroz, Podmliščakova ulica št. 37. (v)

VAJENKA
za ključavničarstvo — sprejme Strojno podjetje, Šiška, Sv. Jerneja c. 18. (v)

VAJENKA
se sprejme za damsko krojašico, Ogrin Vinke, Škofja ul. 6. (v)

Živali
MLADO KRAVO montafonske pasme, 600 kg težko, 5 mesecev brejo, prodam. — Pojasilna v Beethovnovi ulici 13-11, ali Podmreška 5. (j)

KDOR HOCE
prevrstne prašičke, velike, težke pasme, naj si jih ogleda v nedeljo, ponedeljek in torek od 3—6. Hudnik Franc, Ježica 15.

4 MLADE PRAŠIČKE
10 tednov stare, prodam. Štefanova št. 22, Šiška.

Pohištvo

MODROCE
patentne posteljne mreže, otomane, moderne kanče in fotelje nudi solidno in po nizki ceni

RUDOLF RADOVAN
tapetnik
LJUBLJANA
Mestni trg št. 13

Prodaj rabljeno POHIŠTVO
v dobrem stanju. Pojasnila pri: Rupnik, Celovška c. 97, v nedeljo od 14 dalje. (s)

Razno snažno POHIŠTVO
postelje, mize, stole itd. prodaj trgovina »Ogled«. Mestni trg 3 (vhod skozi vež). (s)

VISOKO OMARO
in mizo poceni prodam. Ilirska ulica 28. (s)

PRODAM
zelo ugodno eno kompletno rabljeno spalnico in eno kuhinjo. — Ogled: si: Frule 11. (s)

SPALNICE
jedilnice, kuhinjske opreme si brezobvezno ogledate: Medvedova št. 28, pri šiški kolodvoru. — Odprto: torek, četrtek, sobota od 15—18. ure. (s)

SPALNICO
v imitaciji orehove korenine, 2krat lakirano, prodam. Krže, mizarstvo, Vrhnika. — Ogleda se v skladu: Ljubljana, Bleiweisova št. 47, poleg kavarne Majcen. (s)

Obri
Pozor stavljeniki in hišni posestniki! Dobavljam, polagam in siružim stare PARKETE

JOSIP BRLEC
Ljubljana, Kolodvorska 28

Sobe
SOBO
lepo, sončno, z vso opremo, oddam. Sprejemam tudi abonente na hrano. Naslov v upr. »Slov.« št. 6535. (s)

Objave
OPOZORILO! Zdravniški, pravniški, tehniški, trgovski, učiteljski, industrijski, gospodarski, strojni, obrtni, se na upravo »Slov.« ter v kratkem dopim izrazite svoje želje. Znanstvenik psiholog vam za majhno nagrado ugotovi vaš značaj in iz tega pove vaš prihodnji razvoj. Dopis na upravo »Slovenec« pod »Modere« št. 6242. Tajnost zadržan.

Novi naslov:
Františkanska 3
Telefon 45-13

Šiv. stroji
VEČ ŠIV. STROJEV za domačo uporabo zelo ugodno napr. — v ponedeljek v trgovini »Ogled«. Mestni trg 3 (vhod skozi vež). (s)

ŠIVALNI STROJ
malo rabljen, boljše krampe, pogreznjiv — kupim, kakor tudi dobro ohranjeno pisalno mizo. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Šivalni stroje« št. 6459. (k)

Zahvala
vsem, ki so spremlili na poslednji poti našo ljubo nepozabno hčerko

Nevenko Mikluš
in ji poklonili obilo lepega cvetja. Posebno se zahvaljujemo č. sestram uršulinske šole, g. katehetu (tudi za sv. mašo zadušnico) in sošolkam, ki so ji prereni grob posule s cvetjem, ki ga je tako ljubila.

Ljubljana, dne 24. septembra 1945.

MAMICA, OČKA in ostalo sorodstvo

Knjige

KUPIMO
Dom in svet, letnik: 1888, 1889, 1890, 1891 do 1900, 1901, 1902 do 1907, 1909, 1910—1916, 1925—1927, 1930, 1934, 1936, 1937/1938, 1939. Ponudite ljudski knjigarni, Ljubljana.

Avto-motor
MOTORNO KOLO DKW 200 do 250 cm v dobrem stanju kupim. Naslov v upravi »Slov.« pod 6477. (f)

500 cm MOTOR
znatke »Rudice«, super sport (speciálka), 150 km na uro, nekaj posebnega za ljubitelje tega sporta, kot v novem stanju, napr. — 25.000. — Naslov v upravi »Slovenec« pod »Redka prilika« 6537.

VEČ MOTORNIH
od 125—500 cm, vsi v odličnem stanju, zelo poceni prodaj. — Merkur, Puharjeva 6.

Kurivo
od 125—500 cm, vsi v odličnem stanju, zelo poceni prodaj. — Merkur, Puharjeva 6.

DRVA
PREMOG
V ŠKUMI
POLEJŠKA
CENA
in Františkanska 10
Telefon 29-51

Glasba
GROMOFON
»Columbia« kovčeg s 24 ploščami, zelo dober, ugodno prodam. Rožna ulica 29-11. (g)

KLAVIR, HARMONIKA
z v. domaćo uporabo zelo ugodno napr. — prodaj: Posavska 13, za Stadionom. (g)

KLAVIR ali PIANO
vzajem po dogovoru v hrambo. Zibertova ulica 25-1. (g)

Razno
STAMPILJE
ETIKETE
KUPILNA
SISTEMA
NOVI NASLOV:
Františkanska 3
Telefon 45-13

Šiv. stroji
VEČ ŠIV. STROJEV za domačo uporabo zelo ugodno napr. — v ponedeljek v trgovini »Ogled«. Mestni trg 3 (vhod skozi vež). (s)

ŠIVALNI STROJ
malo rabljen, boljše krampe, pogreznjiv — kupim, kakor tudi dobro ohranjeno pisalno mizo. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Šivalni stroje« št. 6459. (k)

Denar
O POSOJILIH na hiše in posvetila dobite informacije v Ljubljani, Beethovnova št. 15, II. nad. levo pri »JUGO-KREDIT«. (d)

DELNICE
papirnice večje, 500 komadov imam napr. — Rudolf Zore, Gledališka 12, Ljubljana.

Kolesa
VEČ TRICKILJEV rabljenih in novih različnih velikosti, zelo ugodno napr. — Merkur, Puharjeva 6.

KOLESA
nova in rabljena, najboljše nemške znam-

Križanka št. 106

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
10			17				18							
20						21					22			
23	24				25			26					27	
28					29			30					31	
32			33					34					35	
36		37						38					39	
40						42				43				
44						45				46				47

Vodoravno: 1. slovenski vladar, 5. del pohištva, 9. slovenska boginja, 13. slovenski zgodovinar, 16. gora v Mali Aziji, 17. padavina, 18. del glave, 19. ribiška potrebiščina, 20. hrvatski igralec tenisa, 21. ostanek pri gorenju, 22. del vrat, 23. južna rastlina, 25. evropski polotok, 26. stavba, 28. del telena, 29. ognjeniški izmeček, 30. malajski otok, 31. prebivalec Afrike, 32. mesto v severni Italiji, 33. utežna enota, 34. domisljica, 35. gorivo, 36. trava, 38. mesto na Kavkazu, 39. postrežnik, 41. črnomorsko pristanišče, 42. pisalna potrebiščina, 43. španski klobuk, 44. kraj na Dolenjskem, 45. del ograje, 46. nevestina oprema, 47. staroslovansko bivaldiše umrlih.

Navpično: 1. drobir, 2. kraj v Vojvodini, 3. mesto v Španiji, 4. krma, 5. ženska vladarica, 6. okrajšano krstno žensko ime, 7. zapah, 8. Chateaubriandova novela, 9. nadloga, 10. del naslova, 11. knjigovodsko delo, 12. hrib pri Belgradu, 13. pokrivalo, 14. pesnitev, 15. afriška puščava, 24. lesena posoda, 25. blazinjak, 26. del ladje, 27. posoda, 28. trud, 29. trgovina, 30. moško ime, 31. glasbilo, 33. drevo, 34. zmes, 35. kulturna ustanova, 37. pregovor, 38. polbog starih Slovanov, 39. začimba, 40. podzemski hodnik.

Rešitev križanke št. 105
Vodoravno: 1. kiosk, 6. resk, 10. pesmar, 16. omet, 17. rovtar, 18. opera, 19. car, 20. reka, 21. ohol, 22. Anna, 23. emu, 25. Amor, 27. Aida, 29. štip, 30. nič ni dobro za oči, 33. Kred, 34. nebo, 35. Avar, 36. laz, 38. Etna, 40. Klek, 42. lira, 44. vrt, 45. pi, lvo, 46. Etna, 47. Lino, 48. Askerc, 49. teta, 50. otrok.

»SINGER«
šivalni stroj s podlogovnim čolniskom, zelo dobro ohranjen — prodaj za 2000 litr. Ogled dopoldne: Privoz 20, gornji zvoce.

ke in več motornih koles, zelo poceni prodam. Izredna prilika. Merkur, Puharjeva 6.

Denar
O POSOJILIH na hiše in posvetila dobite informacije v Ljubljani, Beethovnova št. 15, II. nad. levo pri »JUGO-KREDIT«. (d)

DELNICE
papirnice večje, 500 komadov imam napr. — Rudolf Zore, Gledališka 12, Ljubljana.

Kolesa
VEČ TRICKILJEV rabljenih in novih različnih velikosti, zelo ugodno napr. — Merkur, Puharjeva 6.

KOLESA
nova in rabljena, najboljše nemške znam-

Denar
O POSOJILIH na hiše in posvetila dobite informacije v Ljubljani, Beethovnova št. 15, II. nad. levo pri »JUGO-KREDIT«. (d)

DELNICE
papirnice večje, 500 komadov imam napr. — Rudolf Zore, Gledališka 12, Ljubljana.

Kolesa
VEČ TRICKILJEV rabljenih in novih različnih velikosti, zelo ugodno napr. — Merkur, Puharjeva 6.

KOLESA
nova in rabljena, najboljše nemške znam-

Vsemogočni je zaključil dolgo življenjsko pot našega ljubega očeta, starega očeta, tasta, strica in svaka, gospoda

Ivana Jaklič
posestnika in biv. gostil. in trgovca na Kovpi pri Vel. Laščah

ter ga po izpolnjenih 86 letih življenja poklical k Sebi. Pogreb našega dragega pokojnika bo v ponedeljek, dne 27. t. m. ob pol 3. uri popoldne v Zal, kapele sv. Jožefa na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, Kovpa, dne 25. septembra 1945.

Žalujejo rodine: Jaklič, Vesel, Bregar.

MOLITEV NA GORI

34

Vinko Beličič

Novela

»Tako spoštljivo me gledate kakor učenka, ki pred tablo pričakuje odličnega reda,« je rekel in se nasmehnil. »Pozabite na tiste čase, ko sem vas poučeval in vam moral biti v vzgled! Zdaj sva vendar stanovska tovariša.«

Zardela je, začudena, kako se je mogel tako hitro udobrovoljiti. Tako so minevali njuni pogovori, tako so se vrstili dnevi... in tako je Janko po Majdini zaslugi zapuščal svoj molk in svojo samotno. Božične počitnice so bile vedno bliže.

»Za letošnji božič nas boste pa obiskali v Ljubljani, ne?« ga je opomnila Majda. »Papa in mama vas lepo vabita. Gotovo bo tudi Borka zelo vesel. Zdaj se res ne morete z ničimer izgovarjati.«

»Obljubljam, da bom prišel, gospodična Majda.«

»Oh,« je vzklila, »pusite vendar tisto gospodično! Tako čudno mi je, kadar slišim to besedo iz vaših ust. Recite mi kar Majda! Tako kakor nekoč.«

Postajala sta si bolj in bolj domača. Davno poznanstvo je zaradi okoliščin, ki sta v njih živela, rodilo med

njima tovariško povezanost... in prijateljstvo. Nista se več srečavala in pogovarjala le v hotelu opoldne ali zvečer, pogostost skupaj odšla na sprehod in, ker sta bila še obadva neporočena, sta v ljudskih očeh kmalu postala zaročena.

Vikar Marko je medtem zaman čakal prijatelja. Vendar se ni vznemirjal niti čutil. Razumel je Janka: nihče na profesorjevem mostu ne bi bil drugačen. In če je bila ženska vzrok njegovega življenjskega nemira, kdo ve, ali ne bo spet ženska tista, ki mu bo vrnila mir? In kdo ve, ali ni prav Majda Kovačeva tista?

»Vse, česar sem se doslej v življenju lotila, mi je uspelo,« je govorila Majda, ko sta obstala vrh Marofa in gledala belo zimsko pokrajino, »le v nečem sem doživela ne